

Toetsbeleid en toetskader

Toetsbeleid wordt een steeds belangrijker aandachtspunt door:

- de wetswijziging WHW; versterking van de controlerende rol van Examencommissies
- nieuwe accreditatievereisten, met nadrukkelijker aandacht voor de kwaliteit van toetsing
- verhoogde druk op toetskwaliteit bij toepassing voor selectiedoeleinden (zoals BSA)
- meer aandacht (ook landelijk) voor het onderwijs en onderwijskwaliteit in het algemeen en de rol van toetsing daarbij in het bijzonder
- het belang van betekenisvolle toetsingsresultaten voor het geven van passend studieadvies, voor verwijzing en zelfselectie

Toetsbeleid: een samenhangend stelsel van maatregelen en voorzieningen die je als opleiding (of faculteit) treft om de kwaliteit van je toetsing en examinering te bewaken en te bevorderen (*definitie Onderwijsinspectie*)

Doel toetsbeleid: wijze van examinering en toetsing kunnen verantwoorden en kwaliteit van examinering en toetsing bevorderen, bewaken en borgen.

Uitgangspunt voor toetsbeleid vormt de WHW en op instellings- en opleidingsniveau de OER en het studentenstatuut. Inhoudelijke uitgangspunten vormen onderwijsvisies en toetsvisies op instellings- en opleidingsniveau en de eindtermen die gelden voor een opleiding.

Het toetsbeleid omvat o.a. uitgangspunten; een beschrijving van maatregelen en voorzieningen; organisatorische en procedurele aspecten betreffende toetsing en beoordeling en de werkwijze voor de kwaliteitsborging van toetsing en beoordeling.

De opzet en uitvoering komt tot stand door een samenspel van richtlijnen op verschillende niveaus: strategisch (waarom; uitgangspunten en kader), tactisch niveau (hoe) en operationeel niveau (wie, wat, wanneer en waar).

Toetsbeleid maakt onderdeel uit van het kwaliteitszorgsysteem op instellings- en opleidingsniveau. Met het oog op de eigenheid van opleidingen qua inhoud, vorm en organisatie, wordt uitgegaan van toetsbeleid op opleidingsniveau. Op instellingsniveau wordt in het kader van IKS en ter ondersteuning van de opleidingen¹ een kader (voorwaarden) ontwikkeld en aangereikt en zullen rollen en verantwoordelijkheden van betrokkenen (Examencommissie, decaan, old, docenten e.a.) worden verhelderd. Waarbij nadrukkelijk dient te worden opgemerkt dat toetsbeleid zich concentreert op de examinering en toetsing, maar beiden zijn onlosmakelijk verbonden met eindtermen en leerdoelen, het curriculum en het geboden onderwijs (qua vorm en inhoud) op vakniveau.

Examencommissies vervullen een essentiële en gezaghebbende rol in het kader van toetsbeleid op opleidingsniveau. Met de invoering van de nieuwe wetswijzigingen is het aandachtsgebied van ExCie's verschoven van meer procedurele en organisatorische zaken naar de inhoudelijke kwaliteit van toetsing en beoordeling en is de taakbeschrijving uitgebreid en nauwkeuriger geworden. Tot de taken behoren o.a.:

- het vaststellen van richtlijnen voor toetsing en beoordeling (in relatie tot de OER);
- het borgen van de kwaliteit van toetsing en beoordeling en het borgen van het eindniveau van studenten;
- het benoemen van deskundige examinatoren;
- verantwoording afleggen d.m.v. jaarlijkse verslaglegging.

De commissies – waarvan de leden worden benoemd door de decaan – dienen te functioneren op basis van aantoonbare onafhankelijkheid en deskundigheid.

¹ In een onlangs door de OD georganiseerde bijeenkomst over toetsbeleid voor old's, onderwijscoördinatoren en ExCie's, werd de behoefte aan een dergelijk kader door meerdere aanwezigen aangegeven.

Ter stimulering en ondersteuning van de opleidingen bij het opstellen en invoeren van toetsbeleid, zullen centraal voorzieningen worden geboden (scholingsmogelijkheden, pool van toetsdeskundigen die ingeschakeld kunnen worden, 'good practices' aanreiken e.a.) en worden gerichte maatregelen genomen om geconstateerde belemmeringen weg te nemen of om tegemoet te komen aan behoeften. In de loop der tijd zullen deze ondersteunende maatregelen bijdragen aan de ontwikkeling van een '(onderwijs)kwaliteitscultuur', waarbinnen (de kwaliteit van) toetsing een vanzelfsprekend aandachtspunt vormt.

Om het beleid op opleidingsniveau - en met name hoe dit tot uiting komt in de praktijk en met welke resultaten - centraal te monitoren en te evalueren worden indicatoren ontwikkeld.

Enkele belangrijke indicatoren voor goed toetsbeleid op opleidingsniveau zijn:

- er is een visie op toetsing en daarop gebaseerd toetsbeleid, dat in de onderwijspraktijk tot uiting komt en wordt geëvalueerd en bijgesteld (PCDA-cyclus);
- er zijn richtlijnen en procedures voor toetsing, beoordeling en normering, die in de praktijk opgevolgd worden;
- de kwaliteit van toetsing en het (eind)niveau van de studenten wordt regelmatig geëvalueerd;
- ExCie-leden en examinatoren (veelal docenten) beschikken over de noodzakelijke deskundigheid.

Uitgangspunten en voornemens van het CvB in het kader van toetsbeleid

- 1) Toetsbeleid vormt een speerpunt van het nieuwe IKS en het onderwijsbeleid op instellingsniveau.
- 2) Het College zal de faculteiten op basis van een te ontwikkelen kader (voorwaarden) vragen de huidige stand van zaken rond toetsbeleid en (de kwaliteit van) toetsing te analyseren en aan te geven in hoeverre het toetsbeleid op opleidingsniveau voldoet aan de voorwaarden.
- 3) Op basis van de analyse schrijft iedere faculteit een plan van aanpak om het toetsbeleid conform de voorwaarden op te zetten en in te voeren met een bijbehorend tijdspad. Indien er belemmeringen gelden of extra voorzieningen nodig zijn, kan dit aangegeven worden. Dit plan wordt voorgelegd aan het College.
- 4) Het College zorgt voor ondersteuning van de opleidingen bij het opstellen en invoeren van toetsbeleid door het bieden van:
 - een instellingbreed kader en richtlijnen
 - beschrijvingen van rollen en verantwoordelijkheden van betrokkenen
 - 'good practices' en een (digitaal) kenniscentrum
 - hulpmiddelen, scholingsmogelijkheden, ondersteuning door toetsdeskundigen en andere ondersteunende voorzieningen voor zowel docenten als ExCie-leden, old's e.a. direct betrokkenen
 - gerichte maatregelen o.b.v. inventarisatie van belemmeringen en behoeften.
- 5) Als onderdeel van kwaliteitszorgcyclus in het IKS wordt de implementatie van toetsbeleid op opleidingsniveau gemonitord aan de hand van vast te stellen indicatoren. Specifiek aandachtspunt vormt de rol en het functioneren van de Examencommissies. Tevens vindt een evaluatie van de maatregelen op instellingsniveau plaats. Waar nodig vindt bijstelling van acties en maatregelen plaats.